

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

Lausuntopyyntö 28.8.2020

Opetus ja kulttuuriministeriön asetusluonnoksesta ammatillisen koulutuksen rahoitusperusteista (VN/18706/2020-OKM-1)

Hevosopisto Oy:n lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle

Hevosopisto kiittää mahdollisuudesta lausua opetus- ja kulttuuriministeriön asetusluonnoksesta ammatillisen koulutuksen rahoituksen perusteista ja toivoo, että esitetyn asetuksen suunnitellusta nopeasta voimaantulosta huolimatta koulutuksen järjestäjien ja muiden lausujatahojen kannanotot tulevat huomioiduksi. On tärkeää, että ammatillisen koulutuksen kokonaisrahoituksen taso on tulevaisuudessa riittävä, eikä koulutuksenjärjestäjiä ajeta ahtaammalle. Hevosopisto katsoo, että ammatillisen koulutuksen ja opiskelijoiden saaman opetuksen, tuen ja oppimisympäristöjen laadun varmistus tapahtuu riittävällä rahoituksella luomalla koulutuksenjärjestäjille tasapuoliset edellytykset tutkinnon rakenteen asettamat resurssivaatimukset huomioiden. Esitetyt laskentaperusteiden muutokset eivät tue kaikilta osin näitä periaatteita.

Opiskelijavuosilaskenta

Hevosopisto Oy katsoo, että asetusluonnoksen mukaiset ehdotuksen opiskelijavuosien laskentaperusteisiin aiheuttavat epätasa-arvoa toisen asteen lukio- ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden välille. Koulutuksen järjestäjien edellytyksiä huolehtia opiskelijoiden hyvinvoinnista ja terveydestä ei ole asianmukaista heikentää tai aiheuttaa päätöksentekoa väärin motiivein ohjaavia rahoitusperusteita opiskelijoiden lepoaikoihin liittyen.

Opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvien riskien lisäksi ehdotettu muutos aiheuttaa painetta lisätä opiskelijavuosilaskentaan kuuluvien opiskelijoiden määrää, jotta uudella laskentatavalla saavutetaan sama opiskelijavuosimäärä. Opiskelijoiden lukumäärän lisääminen on suppealaisilla kasvukeskusten ulkopuolella toimivilla koulutuksen järjestäjillä hankalaa ja joka tapauksessa sen saavuttaminen lisäisi koulutuksen järjestäjän kustannustaakkaa.

Seurantaryhmien kustannusryhmien ja painokertoimien muutokset

Asetusluonnoksessa kustannusryhmien kustannuskertoimia tarkistetaan v 2018-2019 toteutuneilla kustannuksilla. Hevosopiston katsoo, että kustannuskertoimien päivitys uusimpien kustannusten perusteella on toimiva rakenne, mutta kustannusten tarkastelussa olisi otettava huomioon, että rahoitustasojen pitkäaikainen leikkaaminen on ajanut koulutusten järjestäjien talouden ahtaalle ja tarkasteluvuosien toteutuneet investointitasot eivät vastaa todellisia investointitarpeita. Tarpeet oppimisympäristöjen kiinteistökannan korjaamiseen ja uudistamiseen ovat hevosalan ja muiden maa- ja metsätalousalojen koulutuksen järjestäjillä merkittävät, mikä tulisi ottaa nykyistä paremmin huomioon rahoitusperusteiden muutoksessa kustannusten perusteella.

Investointitarve ei rajoitu pelkästään kiinteään infraan, vaan tarvittavaan laitekannan uudistamiseen ja teknisiin opetusvälineisiin panostamiseen ei rahoitustasolla ole mahdollisuutta, vaikka panostuksilla olisi saavutettavissa toimialarajat ylittävää hyötyä ja oppimisen tehokkuuden lisäämistä. Harkinnanvaraiset rahoituserät eivät anna riittävää turvaa pitkällä tähtäimellä tehtäville investointipäätöksille.

Hevosopisto esittää huolensa ammatti- ja erikoisammattitutkintojen rahoitustasojen muutoksesta. Muutokset ohjaavat rahoituksen painopistettä perustutkintoihin ja nuoriin opiskelijoihin, mikä on kasvukeskusten ulkopuolella toimiville koulutuksen järjestäjille haastava asia maakuntien nykyinen ikärakenne ja väestönkehitys huomioiden.

Koulutustarjonnan monimuotoisuus uhkaa supistua ja ammatillisen koulutuksen tavoite vastata työelämän tarpeisiin vaarantua, sillä rahoitustaso ei riitä kalliiden koulutusten järjestämiseen. Perustutkintojen rahoituksen painopisteen korostaminen nuoriin tulee pitkällä aikavälillä aiheuttamaan vääristynen kuvan ammatillisen koulutuksen kokonaisrahoitustarpeesta, jos aikuisiän opiskelua ei huomioida riittävällä tasolla.

Kustannusryhmien kertomien muutokset ja ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannusryhmien muutokset tulevat aiheuttamaan hevosalalla ja muilla maa- ja metsätalouseläimillä, tarvetta merkittäville sopeutustoimille ja jarruttavat alan omalähtöistä kehittymistä sekä uhkaavat yleisesti opetuksen laadun varmistamista. Rahoitustason pieneminen heikentää koulutuksen järjestäjien edellytyksiä tarjota opiskelijoille kokonaisvaltaisen osaamisen kehittämisen polkuja työn ja opiskelun yhdistämisessä.

Opiskelija- ja työelämäpalautteet

Hevosopisto kannattaa ehdotettuja opiskelija- ja työelämäpalautteiden periaatteita. Palautteen kerääminen auttaa koulutuksen järjestäjien vertailussa ja tuovat arvokasta tietoa koulutuksen järjestäjien sisäiseen käyttöön.

Koulutuksen järjestäjien tasapuolisen aseman varmistamiseksi sekä opiskelija- että työelämäpalautteiden kerääminen olisi järjestettävä kauttaaltaan Opetushallituksen automaattisen keräämisen piiriin ja näin rahoitusmallia saataisiin yksinkertaistettua jättämällä kato-korjauskerroin pois. Palautteiden automaattisen keräämisen myötä koulutuksen järjestäjät pystyisivät panostamaan resurssinsa palautteiden sisällön analysoimiseen ja toimintansa kehittämiseen palautteiden keräämiseen panostamisen sijasta. Siirtymäajalle esitetyn kato-kertoimen muutosten perustelut ovat toimivia ja uudistus näin hyvä.

Lausunnon keskeinen sisältö

Ammatillisen koulutuksen, opiskelijoiden saaman opetuksen, tuen ja oppimisympäristöjen laadun varmistus tapahtuu riittäväällä rahoituksella tasapuoliset edellytykset tutkinnon rakenteen asettamat vaatimukset huomioiden. Esitettyjen kustannuskertoimien ja tutkintojen kustannusryhmien muutokset aiheuttavat epävarmuutta näihin seikkoihin.

Kustannuskertoimiin tulee huomioida kalliiden koulutusten mukaiset rahoitusvaatimukset kattavammin, ehdotetut kertoimet eivät tähän riitä. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannusryhmien muutokset eivät tue edellytyksiä luoda opiskelijoille osaamisen kehittämisen polkuja opiskelijan ammattiuralle.

Ehdotettu opiskelijavuosisilaskenta ei tue toisen asteen opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjien tasavertaisuutta. Muutos ohjaisi koulutuksen järjestäjien päätöksentekoa rahoitusperusteiseksi hyvinvoinnin sijasta.

Opiskelija- ja työelämäpalautteiden esityksen ovat kannatettavia, sillä tarkennuksella, että koulutuksen järjestäjien tasapuolisen aseman varmistamiseksi kaikki palautteet tulisi kerätä Opetushallituksen automaation kautta.

Ypäjällä 21.9.2020

Pauliina Mansikkamäki

Hevosopiston toimitusjohtaja-rehtori